

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО МУЗИКА – X КЛАС, ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА.

Хорарниум по учебен план

ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА

Не по-малко от:

Музикален инструмент (песне)	–	72 часа
Солфеж и начална хармония	–	72 часа
Музикален анализ	–	72 часа
Задължително пиано (акордеон)	–	36 часа

Учебното съдържание за десети клас – профилирана подготовка продължава процеса на по-задълбочено и по-професионално навлизане в проблемите на музикалното изкуство на основата на реализираните учебни цели на обучението на всички ученици в девети клас на първо и второ равнище.

Главен компонент на учебното съдържание е практическият музикален опит на основата на музикален инструмент по избор (или песне) и задължително пиано.

Друг компонент на учебното съдържание са знанията и уменията, насочени към развитие на музикалния слух и запознаване с основите на музикалните науки. Специално внимание се отделя на уменията за многостранно анализиране на музика от всички типове, стилове и жанрове, включително и на музикалния фолклор.

По-съществени цели на профилираното обучението са:

- придобиване на стабилни музикално-изпълнителски умения като условие за активно участие в музикалния живот;
- развиване на музикалния слух до степен на свободно опериране с някои установени знаци и символи в музиката;
- придобиване на умения за ориентиране в различни жанрове и стилове музика и за анализиране на разнообразни музикални явления;
- подготовка за евентуално бъдещо продължаване на музикалното образование в специализирани висши музикални училища.

Профилираната подготовка по *Музика* в X клас се осъществява чрез:

I. Индивидуални занимания в часове по:

- музикален инструмент или песне;
- задължително пиано;

II. Колективни занимания:

- музикален анализ;
- солфеж и начална хармония.

Ядра на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво Учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни понятия	Контекст в дейности
1	2	3	4	5
<p>Ядро 1 Свирене на музикален инструмент (пеене)</p>	<p>Стандарт № 1: Развива музикално-изпълнителски умения и навици. <i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Изпълнява музикален материал според изискванията на програмата, в следните видове музика: етюд, полифонична пиеса, соната (сонатина), пиеса; - Свири леки клавирни акомпанименти на познати песни; - Развива умения за изява пред публика. 	<p><i>Ученикът трябва да усвои:</i> Тема № 1: Основен музикален инструмент (пеене). <i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -Изпълнява музикален материал, чиято трудност се определя от приложение към настоящата програма. -Изпълнява част от учебния репертоар наизуст. -Участва най-малко два пъти годишно в концертни прояви. -Усвоява най-малко десет творби годишно, от които най-малко три от български автори. -Свири по слух най-малко три песни по свой избор. <p>Тема 2: Задължително пиано: <i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -Усвоява най-малко пет леки пиеси. 	<p>Във връзка с музикалния инструмент и репертоар</p>	<p><i>На учениците трябва да се даде възможност:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -Да изпълняват репертоар от различни стилове и жанрове за основния музикален инструмент (пеене). -Да разчитат „от пръв поглед“ музикален материал за основния музикален инструмент (пеене). -Да свирят музика, която знаят по слух. - Да участват като изпълнители в концерти.
<p>Ядро 2 Развитие на музикалния слух. Елементарна теория на музиката</p>	<p>Стандарт № 1: Солфежира подходящи мелодии. <i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Възпроизвежда интонационно и метроритмично точно солфежи в мажор и минор; -Транспонира мелодии в мажор и минор; - Осъзнава тоновите височини в тоналности с един арматурен знак. <p>Стандарт № 2: Записва музикална диктовка. <i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Записва едногласна музикална диктовка 	<p>Тема № 1: Солфежиране. <i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -Пее по ноти мелодии в до, сол и фа мажор. -Пее по ноти мелодии в ла, ми и ре минор – натурален, хармоничен и мелодичен вид. -Пее по ноти мелодии в размери 2/4, 3/4, 4/4 и 5/8 и 7/8 с ритмични групи с шестнадесетини. -Транспонира устно, писмено и на музикален инструмент мелодии в учените тоналности. <p>Тема № 1: Музикална диктовка. <i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -Записва мелодии в тоналности до един арматурен знак. 		<ul style="list-style-type: none"> -Да изпълняват самостоятелно подходящи солфежи и теми от музикални произведения с арматура до един знак в мажор и минор. -Да анализират и записват музикални диктовки в равноделни и неравноделни размери.

	<p>в изучаваните тоналности.</p> <p>Стандарт № 3: Знае същността и изразния смисъл на елементи на музикалната изразност.</p> <p><i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Схваща и анализира интервали с техните качества; - Анализира и участва в изпълнение на хармонични интервали. <p>Стандарт № 4: Начална хармония .</p> <p><i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Развитие на музикалния слух по отношение на многогласие; - Осъзнаване на тоновете от Т, D и S тризвучия на до, сол и фа мажор . 	<ul style="list-style-type: none"> - Анализира и записва кратки последования с учените интервали. - Записва мелодии с учения метроритъм. <p>Тема № 1: Елементарна теория на музиката .</p> <p><i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Познава, построява и изпълнява с тонови имена възходящи и низходящи интервали кварта и квинта. <p>Тема № 1: Ахорди</p> <p><i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Схваща и анализира слухово главните тризвучия в изучаваните тоналности. - Участва в тригласно изпълнение на тризвучия. 			
<p>Ядро 3 Музикални форми</p>	<p>Стандарт № 1: Анализира основни принципи на формообразуването.</p> <p><i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Познава и анализира изучаваните формообразуващи принципи в музикални примери. <p>Стандарт № 2: Анализира строежа на прости песенни и инструментални форми в различни жанрове и стилове .</p> <p><i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Проследява строежа на прости песенни и инструментални форми. <p>Стандарт № 3: Анализира произведения в рондо и вариационна форма.</p> <p><i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Схваща и определя рондо и вариационна форма в музикални примери. 	<p>Тема 1: Принципи на формообразуване .</p> <p><i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - открива принципите на повторност, контраст и различие; - проследява действието на основните принципи на формообразуване . <p>Тема 1: Прости песенни и инструментални форми.</p> <p><i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - разпознава прости двуделни и триделни форми; - отразява знанията за формалния строеж в индивидуално и ансамблово изпълнение на музика в прости форми. <p>Тема 1: Рондо и вариационна форма .</p> <p><i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - разпознава вариационност в музикални произведения; - разпознава рондообразност в музикални произведения. 	<p>Формообразуване</p> <p>Рондо Вариационна форма</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да се запознаят с ярки музикални примери от гледна точка на извършваните анализи. - Да обогатяват изпълнителските си умения. 	

<p>Ядро 4 Музикални жанрове</p>	<p>Стандарт № 1: Анализира жанра в песни и инструментални творби от български и европейски композитори и в народни песни. <i>Очаквани резултати:</i> - Схваща и определя жанра в песни и инструментални творби; - Схваща и определя жанра в български народни песни.</p>	<p>Тема 1: Основни песенни жанрове в българската народна музика. <i>Очаквани резултати:</i> - Разпознава жанра на народни песни според функцията, характера на музиката и словесния текст. Тема 2: Песенни жанрове в художествената музика. <i>Очаквани резултати:</i> - Открива разнообразни жанрове в музикални примери. Тема 3: Инструментални жанрове (в изучаваните форми). <i>Очаквани резултати:</i> - Разпознава жанра в творби от български и чужди композитори за различни инструменти и камерни ансамбли. - Отразява в собствено изпълнение типичния жанров характер на музика от български и чужди композитори.</p>		<p>- Да анализират собствения инструментален репертоар. - Да коментират и отразяват жанровия характер на музика, която изпълняват. - Да се запознаят с характерни музикални примери за изучаваните жанрове.</p>	
<p>Ядро 5 Стил и време, творец, интерпретатор</p>	<p>Стандарт № 1: Анализира особеностите на стиловете в европейската и българската музика. <i>Очаквани резултати:</i> - Схваща основни стилови характеристики на песни и инструментални творби.</p> <p>Стандарт № 2: Анализира интерпретация на музикална творба в изучаваните жанрове. <i>Очаквани резултати:</i> - Анализира интерпретация в инструменталната музика; - Схваща и анализира изпълнителски стил в инструментална музика; - Анализира интерпретация във вокалната музика.</p>	<p>Тема 1: Основни стилове в европейското композиторско творчество до края на 19 век: барок, класицизъм, романтизъм. <i>Очаквани резултати:</i> - Схваща основните стилови особености в песни и инструментални творби от европейски композитори. Тема 2: Български национален музикален стил. <i>Очаквани резултати:</i> - Анализира стилистичните особености на песни и камерно-инструментални творби от български композитори. Тема 3: Особенности на интерпретацията. <i>Очаквани резултати:</i> - Анализира интерпретацията на известни хорове и солисти. - Анализира собствени инструментални и вокални изпълнения. Тема 4: Певческо-изпълнителски стилове от фолклорните области в България. <i>Очаквани резултати:</i> - Открива специфични особености на фолклорни певчески стилове на най-известни певци от фолклора.</p>	<p>Барок Класицизъм Романтизъм</p>	<p>- Да възприемат и анализират достъпни песни и камерно-инструментални творби от европейски композитори от 19 век. - Да възприемат и анализират песни и инструментални пиеси от български композитори. - Да изразяват свое мнение в дискусия. - Да възприемат и характеризират изпълнителски стил при вокално и инструментално изпълнение. - Да анализират собствено изпълнение.</p>	

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ НА ОЦЕНЯВАНЕ ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИКА.

Оценяването на постиженията на ученика се извършва по отношение на уменията и знанията в областта на изпълнението на музикален инструмент (песне), слуховото развитие, знанията из областта на елементарната теория на музиката и музикалната култура.

A. Устна индивидуална проверка:

- способност за толерантно участие в дискусии и за излагане на аргументи към защитавана теза;
- жанров и стилев анализ на музикални произведения в изучаваните форми и стилове;
- посочване на адекватни примери за всички изучавани форми на социално функциониране на музиката;
- аргументирана защита на лични конкретни музикални предпочитания;
- изпълнение на солфеджни примери от изучаваните в клас и „от пръв поглед“ в мажор и минор в тоналности до два знака включително.

Б. Изпълнение на личен музикален репертоар по основен музикален инструмент (песне) е и задължително пиано.

В. Звучащи и конвенционални тестове според съдържанието и обема на програмата.

Обръща се подчертано внимание на оригиналността и целесъобразността на изложените мнения и на способността за тяхното убедително логично аргументиране.

Г. Записване на музикална диктовка в мажор и минор в тоналности с арматура до два знака включително.